

Višekratne šalice
za kavu za van

SMJERNICE

Higijena pri rukovanju šalicama kupaca u prodaji toplih napitaka kod posluživanja i samoposluživanja

Ponuda (ponovnog) punjenja toplim napicima za ponijeti ('kava za van') višekratnih šalica koje donesu sami kupci je u prostorijama u kojima se posluje s hranom u gastronomiji, franšiznim restoranima, kantinama i maloprodaji načelno moguća ako se odgovorni poslovni subjekti dobrovoljno odluče za to. Ovaj letak opisuje relevantne pravne aspekte i potrebne preduvjete u poduzeću te pruža konkretne preporuke za primjereno, higijensko rukovanje višekratnim šalicama u vlasništvu kupaca. Letak predstavlja uputu za korisničku i kontrolnu praksu. Letak su objavile i poduprle udruge koje predstavljaju trgovce pojedince kao i lance restorana i prodavaonica prehrambenih proizvoda s dobrovoljnom ponudom 'kave za van'. Letak konkretno opisuje prodaju toplih napitaka poput kave, kakaa ili čaja putem posluživanja ili samoposluživanja u šalicama tj. posudama koje su sami kupci unijeli u objekt. Letak se ne dotiče uvjeta za sustave sa šalicama na kauciju.

Odgovornost subjekta koji posluje s hranom

Subjekt koji posluje s hranom snosi primarnu odgovornost za sigurnost hrane koju stavlja na tržište. Subjekt koji posluje s hranom stoga na svim razinama koje su pod njegovom kontrolom mora zadovoljiti relevantne opće higijenske propise i po potrebi za materijale koji dolaze u dodir s hranom odabrati one koji su prikladni i priznati kao sigurni.

U slučaju točenja toplih napitaka u posude koje donesu kupci, koje se opisuje u ovom letku, odgovornost subjekta koji posluje s hranom ograničena je na besprijekornu kakvoću napitka sve do točenja. Budući da je posuda vlasništvo kupca i da je se puni na njegov eksplicitan zahtjev, dakle subjekt koji posluje s hranom je ne stavlja na tržište, subjektu se ne može pripisati odgovornost za prikladnost i kakvoću šalice.

Nasuprot tome, subjekt koji posluje s hranom u punom je opsegu odgovoran za higijenski besprijekorne procese u svom poduzeću. Prikladnim se mjerama mora pobrinuti za to da pri proizvodnji tj. pri procesu kuhanja i točenja toplog napitka ima pod kontrolom rizik od kontaminacije okoline ili drugih prehrambenih proizvoda kupčevom šalicom i da minimizira taj rizik. To vrijedi kako za oblike prodaje koji uključuju posluživanje, tako i za samoposluživanje.

Preduvjeti

Pretpostavka i temelj za primjenu praktičnih uputa u ovom letku su higijenski ispravno opremljen prostor u kojem se posluje s hranom, pridržavanje primjerene dobre higijenske prakse u poduzeću, uključujući standarde osobne higijene, plansko čišćenje te dokumentiranje samostalnih kontrola u poduzeću u skladu s važećim higijenskim propisima.

Analiza rizika i procjene na licu mjesta

S obzirom na individualne prostorne uvjete i različite postupke u poduzećima, mjere opreza za izbjegavanje kontaminacije i minimiziranje rizika pri točenju napitaka u šalice kupaca mogu varirati. Obveza je odgovornog subjekta koji posluje s hranom da za relevantni oblik prodaje (posluživanje ili samoposluživanje) procijeni higijenske rizike i obavi procjenu rizika, između ostalog uzevši u obzir i ove kriterije:

Vrsta napitaka i temperatura proizvoda

Kupcima koji donesu vlastitu šalicu treba prodavati jedino uobičajene tople napitke (kava, kakao ili čaj), spremljene ručno ili strojno. Što je viša temperatura prilikom kuhanja i točenja napitka, to se bolje uništavaju klice.

Uzimanje u obzir posebnih skupina potrošača

U kantinama za koje se zna da ih posjećuju posebno osjetljive skupine potrošača (npr. u bolnicama) napitke se u načelu ne bi trebalo posluživati u vlastitim šalicama kupaca.

Kriteriji za postupanje kod posluživanja

Odvajanje prostora za pripremu napitaka i prostora za posluživanje

Vlastite prijenosne šalice kupca ne smiju dospjeti u prostor u kojem se rukuje lako kvarljivim namirnicama. Osoblje načelno treba izbjegavati rukovanje šalicama kupaca „iza pulta“. Optimalno je korištenje posuda iz kojih se napitak pretače u šalicu kupca, držača za šalice ili pladnjeva tako da šalice ostanu na području pulta/šanka i ne dolaze u dodir s opremom poput aparata za kavu i sl.

Sprječavanje kontaminacije

Ako prijenosne šalice kupca očigledno nisu dovoljno čiste ili izgledaju neprimjereno za točenje, kupcu treba skrenuti pažnju na to, unatoč tome što stanje šalice nije u području odgovornosti poduzeća. U pojedinačnim slučajevima, odluka hoće li se kupcu

napitak utočiti u šalicu leži na subjektu koji posluje s hranom, odnosno na ovlaštenom osoblju. Ako očito prljava šalica kupca predstavlja rizik od kontaminacije okoline zato što je za točenje nužan kontakt s opremom, točenje se preventivno i iz odgovornosti za higijenu u poduzeću mora dosljedno odbijati.

Higijena ruku

Neposredan kontakt ruku sa šalicama kupaca iziskuje eventualnu prilagodbu pranja ruku prema potrebi kako bi se smanjio rizik od unakrsne kontaminacije.

Kriteriji za prodaju kod samoposluživanja

Tehničke mjere opreza

Kontakt između šalice kupca i slavine treba izbjeći odgovarajućom tehničkom opremom za postavljanje šalice kako bi se otežala kontaminacija slavine ili drugih dijelova uređaja za točenje.

Upute za potrošače

U neposrednoj blizini uređaja za samoposluživanje treba postaviti razumljiva upozorenja poput 'Koristite samo čiste šalice!' ili odgovarajućih piktograma.

Komunikacija u poduzeću

Ako subjekt u poslovanju s hranom načelno predviđa mogućnost prodaje toplih napitaka i u prijenosnim šalicama kupaca, potrebno je dodatno informirati osoblje i jasno prenijeti donesene odluke. Na kraju ovog letka su primjerice formulirana 'pravila za higijenu'. Ona su pogodna da ih se npr. izvjesi u poduzeću, pri čemu su potrebne sadržajne promjene po pitanju individualno utvrđenih koncepata i eventualno jezične prilagodbe za ciljnu skupinu.

Higijena kod 'kave za van' u prijenosnim šalicama koje donesu kupci

Treba paziti na:

ŠALICE KUPACA

- Šalica koju kupac donese njemu i pripada, on je odgovoran za čistoću, materijal i prikladnost svoje šalice.
- Kupac mora sam ukloniti poklopac sa šalice i pohraniti ga dok ne dobije napitak.
- Kada je vlastita šalica kupca vidljivo prljava ili je njena prikladnost dvojbena, kupcu se može ponuditi jednokratnu šalicu.
- Kada je prijenosna šalica vidljivo prljava, a dodir šalice s opremom iza pulta/šanka se ne može izbjeći, treba izbjegavati svako rukovanje šalicom i odbiti točenje.

PAŽNJA PRI TOČENJU

- Kontakt sa šalicama kupaca treba biti minimalan, samo onolik koliko je potrebno za postupak točenja.
- Treba koristiti pladnjeve, držače za šalice ili posude za pretakanje napitka u šalicu kupca.
- Odlaganje šalice treba dopustiti samo u za to predviđenim područjima na pultu/šanku.
- Kada se toči izravno iz aparata za kavu, šalicu kupca treba postaviti tako da ne dodiruje slavinu.
- U takvim se slučajevima u neposrednoj blizini aparata za kavu ne smiju nalaziti nezapakirane, lako kvarljive namirnice.

ČISTOĆA OKOLINE

- Treba se pridržavati planova čišćenja.
- Treba redovito dodatno čistiti područja koja dolaze u dodir sa šalicama kupaca, kao što su površina za odlaganje šalice kupaca na pultu ili kod aparata za kavu, pladnjevi ili pak držači za šalice namijenjeni za pretakanje iz posude u šalicu kupca te površine za odlaganje kod dijela sa mlijekom i šećerom.
- Po potrebi ta područja i površine također treba i dezinficirati.

LETAK IZDAJE:

Njemačka udruga za hranu
Lebensmittelverband Deutschland e.V.
Food Federation Germany
Claire-Waldoff-Straße 7, 10117 Berlin

Tel. +49 30 206143-0
info@lebensmittelverband.de
lebensmittelverband.de

twitter.com/lmverband
facebook.com/unsereliebennmittel
instagram.com/unsereliebennmittel

U SURADNJI S:

Savezna udruga sistemske gastronomije
Bundesverband der Systemgastronomie e. V.

Savezna udruga njemačkih trgovaca prehrambenim proizvodima
Bundesverband des Deutschen Lebensmittelhandels e. V.

DEHOGA Udruga njemačkih hotela i ugostiteljskih objekata
DEHOGA Deutscher Hotel und Gaststättenverband e. V.

Njemačko društvo za domaćinstvo
Deutsche Gesellschaft für Hauswirtschaft e. V.

Savez njemačkih slastičara
Deutscher Konditorenbund e. V.

Središnji savez njemačkih pekara
Zentralverband des Deutschen Bäckerhandwerks e. V.

Projekt je financiran iz sredstava Grada Zagreba. Sadržaj ovog poziva isključiva je odgovornost Udruge za nezavisnu medijsku kulturu (UNMK) i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba.

